

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

E
Batch 2021-22

परीक्षा : जून - २०२२

प्रथम वर्ष

सत्र - १

विषयः- आधुनिक भारत - भारताचा स्वातंत्र्यलढा (HCG-101)

दिनांक: ०९/०६/२०२२

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.३०

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ खालील संकल्पना स्पष्ट करा. (कोणत्याही १०) (२०)

१. सत्याग्रह
२. कच्च्या मालाची खरेदी व पक्क्या मालाची बाजारपेठ
३. तैनाती फौज
४. कायद्यापुढे समानता
५. ब्राह्मो समाज
६. १८५७ च्या उठावाचे तत्कालिक कारण
७. आझाद हिंद सेना
८. प्रबोधन
९. खेडा सत्याग्रह
१०. नेहरु अहवाल
११. बहिष्कार चळवळ
१२. राष्ट्रीय शिक्षण

प्रश्न २ टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) (२०)

१. प्रार्थना समाज
२. १९३५ च्या सुधारणा कायदा
३. म. गांधी आणि सविनय कायदेभंग
४. भारतातील सशस्त्र चळवळी
५. होमरुल लीग

प्रश्न ३ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (४५)

१. १८५७ च्या उठावाच्या अपयशाची कारणे सांगा.
२. म. फुले यांच्याविषयी माहिती द्या.
३. भारतीय स्वातंत्र्य लढ्यातील मस्तिष्यांचा सहभागफ याविषयी माहिती द्या.
४. इस्ट इंडिया कंपनीच्या कारकिर्दीतील साप्राज्यविस्तार, प्रशासकीय व शैक्षणिक सुधारणा यांचा आढावा घ्या.

प्रश्न ४ दिर्घ निबंध / सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) (१५)

१. १८५७ च्या उठावाचे परिणाम स्पष्ट करा.
२. १९ व्या शतकातील सामाजिक सुधारणा चळवळीचे स्वरूप स्पष्ट करा.

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE

B.A. – SOCIAL SCIENCES

EXAMINATION: JUNE - 2022

FIRST YEAR

SEMESTER - I

Sub: Modern India – India's Struggle for Freedom (HCG-101)

Date: 09/06/2022

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.30 pm

Instructions: 1) Attempt all questions

Q.1. Explain the concept. (Any 10) (20)

1. Satyagrah
2. Purchase of raw materials and market of finished goods
3. Deploxdment Army (Tainati)
4. Equality before the law
5. Brahmo Samaj
6. The immediate cause of uprising of 1857
7. Azad Hind Sena
8. Enlightenment
9. Kheda satyagrah
10. Nehru report
11. Boycott movement
12. National Education

Q.2. Write short notes. (Any Four) (20)

1. Prarthana Samaj
2. Amendment Act of 1935
3. M. Gandhi & civil disobedience movement
4. Armed movement in India
5. Home Rule

Q.3. Answer the following questions in brief. (Any Three) (45)

1. Explain the reasons for the failure of uprising of 1857.
2. Give information about Mahatma Phule.
3. Give information about the participation of women in the Indian freedom struggle.
4. Review the expansion o the First Indian Company's Empire administrative and educational reforms.

Q. 4. Essay type/ Open ended question. (Any One) (15)

1. Explain the consequences of the uprising of 1857.
  2. Explain the nature of the social reform movement in the 19th century.
-